

Fandt sjældnen runesten i terrassen efter 200 år

- Jeg har siddet på den mange gange på terrassen, fortæller Anders Kappel, der bor på gården i dag

Af: [Linette K. Jespersen](#), Ekstrabladet.dk

Anders og Christian Kappel ses her ved et fragment af Ydby-runestenen, som de lige har befriet fra den haveterrasse, hvor stenen var brugt. Fotos: Lisbeth Imer, Nationalmuseet. Grafisk bearbejdning: Bogdan Zcymczyk.

Det har været en lokalhistorisk gåde, hvad der er blevet af den 1000 år gamle runesten Flarup Stenen fra Ydby, der har været forsvundet sporløst siden 1767.

Nu er den fundet igen med en kombination af svineheld og en rolig stund over en øl på terrassen på landejendommen Brunshøj Gård i Boddum i Thy.

- Det er en sten, der har ligget på vores terrasse i rigtig mange år. Den har ligget her siden 90'erne, hvor jeg som lille også har siddet på stenen, fortæller Anders Kappel, der bor på gården nu.

Nationalklenodiet har også været brugt som bord til saftevand, men det var nu over en stille øl, som Anders' far og en nabo sad og nød, at naboen pludselig nævnte den sjove sten på terrassen med streger på.

- Min far sagde, at de nok var fra den gang, den er blevet hugget eller flækket, men naboen sagde, at de altså ikke var helt almindelige og at han troede, det var runer, fortæller Anders Kappel.

Fragment af Ydby-runestenen med runer, der danner navnet 'TROELS. Runestenen har været forsvundet i mere end 200 år, men er nu dukket op igen i en haveterrasse i Boddum i Thy. Foto: Lisbeth Imer, Nationalmuseet

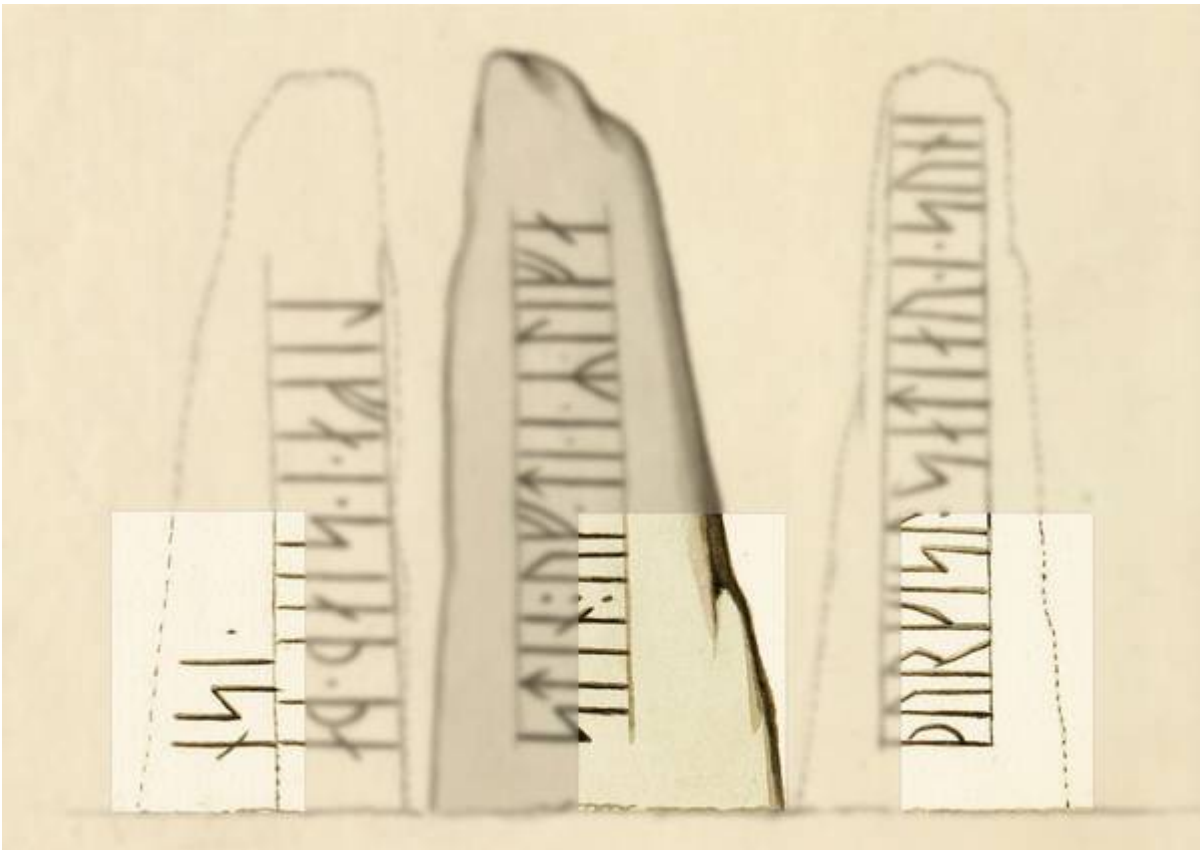
Manglede toppen

Arkæologer fra Thisted Museum blev kontaktet tilbage i november, og i mandags kunne de og Nationalmuseets runolog Lisbeth Imer konstatere, at stenen er et fragment af den runesten, man kender fra en tegning fra 1767, hvorfra man også kender til teksten på stenen, som lyder: 'Troels satte sammen med Leves sønner på dette sted stenen efter Leve.'

Jeg havde ikke forventet, at den sten nogensinde skulle dukke op igen, men jeg helt sikker på, at vi har fat i den rigtige, fordi den bevarede del af stenens indskrift er det vikingetidige mandnavn 'Þorgisl'; på nudansk Troels, og teksten på runestenen omtaler netop en mand ved navn Troels, siger Lisbeth Imer i en pressemeddelelse og fortsætter:

Ærgerligt nok mangler toppen af runerne, men når jeg sammenligner med tegningen fra 1767, er der ikke megen tvivl om, at der er tale om et fragment af den samme sten.

Familien på gården kunne så fortælle, at der også lå nogle store kampesten på terrassen foran huset. Og det viste sig, at første og femte sten også hørte til runestenen.

Tegningen af Ydby-runestenen med de tre genfundne fragmenter fremhævet. Grafisk bearbejdning: Bogdan Zcymczyk

I alt regner Lisbeth Imer med, at stenen er hugget op i mindst otte stykker, og det er kun knap halvdelen af stenen, som er genfundet.

Stenen stammer fra en gammel ejendom, som Anders Kappels far købte for mange år siden, der . Gården lå blot nogle få hundrede meter fra det sted, runestenen stod, indtil Ole Kappel købte den og rev den ned. Og stenene lå i døren ind til hestestalden og i soklen.

Han syntes, at det var pæne sten og tog dem med. Så det er ret pudsigt, fortæller Anders Kappel, der endnu ikke ved, om de får nogen findeløn. Stenene ligger stadig i hans have og nu skal Nationalmuseet undersøge dem. Derefter skal de stå på lokalmuseet i påsken og derefter sendes til Nationalmuseet.

Liv i udkantsdanmark

- *Hvordan er det, at sådan et nationalklenodie bliver fundet i jeres have?*

- Jeg har altid sagt, at jeg er stolt af at bo i udkantdanmark, og det her bekræfter, at der altid har været liv i udkantsdanmark, siger Anders Kappel og konstaterer med et grin:

- Det viser også, at det godt kan betale sig at sætte sig stille ned og tage en øl. For arkæolog Charlotte Boje Andersen fra Museum Thy er den genfundne runesten et af karrierens højdepunkter.

- Det er et af de største øjeblikke i min tid som arkæolog og et helt enestående fund, som understreger, at Thy og den vestlige del af Limfjorden var et vigtigt sted i vikingetiden, siger hun.

Anders og Christian Kappel med et fragment af Ydby-runestenen, som de lige befriet fra den haveterrasse, stenen var brugt i. Foto: Lisbeth Imer, Nationalmuseet

For runolog Lisbeth Imer kommer fundet i absolut sidste øjeblik.

- Jeg har lagt sidste hånd på min bog om Danmarks runesten, der skal udkomme til maj. Bogen er på vej i trykken, men Ydby-stenen kommer naturligvis med i

bogen, selv om deadline for længst er overskredet, siger Lisbeth Imer.

Hun forklarer videre, at Ydby-stenen, også kaldet Flarup-stenen, første gang er omtalt i 1741. Den blev tegnet i 1767, af tegneren Søren Abildgaard, som var på stedet. Han skrev i sin rejsedagbog 'Denne Runesteen staar opreist paa Marken strax Østen for Bondebyen Flarup i Udbye Sogn i Thyeland.'

Senere forsvandt stenen, og ingen ved, hvornår det skete. Landskabsmaleren R. H. Kruse skrev i 1856, at han havde eftersøgt den i 1841, men uden held. Heller ikke nogen af de lokale gårdejere, som han talte med dengang, kunne huske noget om stenen.

Foto: Anders Kappel

Foto: Anders Kappel

Foto: Anders Kappel